

Evidencijski broj / Article ID: 20519826
Vrsta novine / Frequency: Dnevna
Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
Rubrika / Section:

ZNANSTVENI SKUP U MOMJANU

***Istarski kašteli,
njihovi feudalni
gospodari,
arhitektura i
svakodnevnica***

MOMJAN U Kući kaštela održan

Nove spoznaje o kaštelima, njihovim feudalnim gospodarima, arhitekturi i

Sudionici skupa, izlagači, znanstvenici i stručnjaci iz Italije, Slovenije i Hrvatske predstavili su zanimljiva izlaganja, a mnogi među njima izložili su i najnovije rezultate istraživanja koji su ovdje u Momjanu prvi put priopćeni znanstvenoj javnosti. Zato i planiramo iduće godine objaviti zbornik radova sa skupa kako bi i znanstvenoj, ali i široj javnosti predstavili najnovija istraživanja o kaštelima, kaže povjesničar Maurizio Levak, predsjednik Organizacijskog odbora skupa

PIŠE **Bojana ČUSTIĆ JURAGA**

MOMJAN - Dvodnevni Međunarodni znanstveni skup "Istarski kašteli: njihovi feudalni gospodari, arhitektura, svakodnevnica" održan je u petak i subotu u Kući kaštela u Momjanu. Skup je okupio povjesničare, povjesničare umjetnosti, arheologe, konzervatore iz Italije, Slovenije i Hrvatske, koji su kroz svoja stručna izlaganja i raspravu produbili saznanja i razmijenili iskustva o istarskim kaštelima, osobujnim kulturnopovijesnim spomenicima istarskoga srednjovjekovlja i ranonovovjekovlja koji su snažno prisutni u pejzažu Istre i

jedan su od simbola bogate i burne prošlosti Poluotoka.

- Ovaj je skup dio većeg županijskog projekta valorizacije istarskih kaštela koja se odvija na više razina. Vrlo je važno da - osim sustavne obnove kaštela i njihove revitalizacije koja se događa, između ostalog, i kroz održavanje manifestacija u kaštelima te njihovu turističku promociju - bude uključena i njihova stručno-znanstvena valorizacija. Upravo se to dogodilo na ovom netom održanom međunarodnom znanstvenom skupu u Momjanu na kojem su o kaštelima raspravljali vrhunski stručnjaci i znanstvenici - arheolozi, povjesničari, povjesničari umjetno-

dvodnevni međunarodni znanstveni skup

Međunarodni skup okupio je znanstvenike, stručnjake ali i posjetitelje zainteresirane za temu kaštela

rije o istarskim njihovim gospodarima, svakodnevnici

sti, konzervatori, a objavom zbornika njihovih radova, a što je planirano za iduću godinu, postići ćemo još veću vidljivost u stručnim i znanstvenim krugovima. Sve je to i temelj daljnjeg rada Kuće kaštela u Momjanu kao dijela Povijesnog i pomorskog muzeja Istre, kazao je Vladimir Torbica, županijski pročelnik za kulturu i zavičajnost, te član organizacijskog odbora skupa.

Zanimljiva izlaganja i živa rasprava

Povjesničar Maurizio Levak, predsjednik Organizacijskog odbora skupa, ocjenjujući rad skupa uspješnim, ukazuje na njegovu interdisciplinarnost te ističe da je u radu skupa sudjelovalo 17 izlagača, a u dvorani Kuće kaštela okupila se i brojna publika. Zanimljiva izlaganja pratila je i vrlo živa diskusija.

- Sudionici skupa, izlagači, znanstvenici i stručnjaci iz Italije, Slovenije i Hrvatske predstavili su zanimljiva izlaganja, a mnogi među njima izložili su i najnovije rezultate istraživanja koji su ovdje u Momjanu prvi put priopćeni znanstvenoj javnosti. Zato i planiramo iduće godine objaviti zbornik radova sa skupa kako bi i znanstvenoj ali i široj javnosti predstavili najnovija istraživanja o kaštelima, napominje Maurizio Levak. Također naglašava da je ovaj skup

dio puno šireg županijskog projekta koji je, među ostalim uključio obnovu brojnih istarskih kaštela, a koji se obnavljaju i dalje. U tom smislu skup u Kući kaštela u Momjanu bio je i jedan od novih okvira za daljnju obnovu kao i buduću što veću vidljivost i dostupnost ovog važnog dijela istarske baštine u konačnici i najširem krugu posjetitelja.

Naime, posljednjih je desetljeća puno učinjeno na zaštiti, obnovi i re-

vitalizaciji istarskih kaštela, čime je značajno oživljen interes javnosti za dijelom istarske prošlosti u kojem su igrali važnu ulogu u političkom, društvenom i gospodarskom životu lokalnih zajednica. Kako je Istra bila i ostala mjesto susreta i prožimanja mediteranskoga i kontinentalnoga svijeta, to se odražavalo i na njezinim kaštelima - od njihove arhitekture, unutarnjega uređenja i načina korištenja do života ljudi koji su u njima

“Ovaj je skup dio većeg županijskog projekta valorizacije istarskih kaštela koja se odvija na više razina. Vrlo je važno da, osim sustavne obnove kaštela i njihove revitalizacije koja se događa i kroz održavanje manifestacija u kaštelima te njihovu turističku promociju, bude uključena i njihova stručno-znanstvena valorizacija

Vladimir Torbica, pročelnik za kulturu i zavičajnost Istarske županije

obitavali. Stoga su to bile i okosnice skupa u Momjanu koji je dao i nove doprinose za razumijevanje istarskih kaštela u širem kontekstu sjevernojadranske i uopće europske povijesti.

Josip Višnjić, iz Hrvatskog restoratorskog zavoda, Odjela za kopne arheologiju u Juršićima, otvorio je radni dio skupa i govorio na temu "Istarske feudalne utvrde - pojava i razvoj rezidencijalne arhitekture srednjovjekovnih elita".

- Izolirane utvrđene rezidencije koje se tijekom srednjega vijeka grade diljem unutrašnjosti istarskoga poluotoka, dugo su vremena ostale zanemarene u znanstvenom i konzervatorskom smislu. Situacija se značajno promijenila u posljednjih petnaestak godina, tijekom kojih je istražen i obnovljen niz utvrda.

Zahvaljujući tim istraživanjima gotovo je iz temelja promijenjena percepcija njihova arhitektonskoga razvoja te stvoren temelj za interpretaciju svakodnevice njihovih stanovnika, naglasio je Josip Višnjić. On je istaknuo da je zadnjih 15-ak godina napravljen zaista ogroman broj istraživanja na istarskim utverdama, kao i konzervatorskih radova, a sve prati i veliki broj arhivskih istraživanja povjesničara, a brojni projekti traju i dalje. Stoga smatra, da je međunarodni stručni skup o istarskim kaštelima u Momjanu, a za koji vjeruje da će postati tradicionalan, bio iznimno važan i radi predstavljanja rezultata tih istraživanja, kao i razmjene iskustava i s kolegama iz susjednih zemalja, odnosno kulturnog kruga kojem pripada i Istra kroz povijest.

- Sve će to pomoći i da oplemenimo naše dosadašnje spoznaje ali i podići razinu onoga što se radi vezano uz utvrde u Istri, ocjenjuje Josip Višnjić.

Povijesno-arhitektonski razvoj

Na skupu su izlagali i Marijan Bradanović s Odsjeka za povijest umjetnosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci na temu "Graditelji i klesari istarskih kaštela", a Željko Bistović iz riječkog Konzervatorskog

odjela Ministarstva kulture predstavio je temu "Prikazi arhitektonske scenerije u srednjovjekovnom zidnom slikarstvu Istre". Danijela Juričić Čargo iz Ljubljanskog Arhiva Republike Slovenije izlagala je na temu "Kultura stanovanja istarskim kaštelima prema ostavinskim inventarima 17. i 18. stoljeća: Kožljak, Lupoglavl i Pazin".

Teme koje su se doticale momjanskog kaštela Rota predstavili su Sauro Gelichi s Universita Ca' Foscari iz Venecije, Marina Paoletić iz Društva za povijesne i geografske studije Piran/Humanističko društvo Histria, te Lorella Limoncin Toth, pročelnica pulskog Konzervatorskog odjela Ministarstva kulture, koja je predstavila temu "Momjanski kaštel: povijesno-arhitektonski razvoj, nova otkrića i ulaganja u obnovu". Ana Jenko Kovačić s Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Ljubljani govorila je o ulozi momjanskih gospodara u političkim i institucionalnim promjenama 13. stoljeća u Istri, na primjeru Novigrada.

Tema Andree Tilattija s Univerziteta u Udinama bila je "Akvilejski patrijarsi i Istra: načini prisutnosti i kontrole", a Josip Banić s Odsjeka za povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli svoje je izlaganje naslovio "Castrum... in loco

qui dicitur Rovoyrn: srednjovjekovna putanja kaštela Turmina". Gaetano Benčić iz Zavičajnog muzeja Poreštine, Ana Konestra, s Instituta za arheologiju Zagreb i Enrico Cirelli s Univerziteta u Bologni predstavili su rad "Stari toranj (Stanzia Blek): transformacije jednog istarskog kaštela između VII. i XV. stoljeća". Maria Adank s Univerziteta u Veroni govorila je o plemićkim obiteljima Morosini i Grimani, gospodarima kaštela u Savičenti, a Danijela Doblavović Šuran s Odsjeka za povijest Filozofskoga fakulteta pulskog Sveučilišta izložila je "Crtime o svakodnevnici u Savičenti 16. stoljeća". Katarina Marić i Sunčica Mustać iz Povijesnog muzeja Istre u Puli predstavile su temu "Valvasor u Istri: od venecijanske obitelji Barbo do ruske obitelji Belaj - kronika jednoga burnog vremena".

Sudionici skupa su uz kaštel Rota u Momjanu, uz stručno vodstvo posjetili i još nekoliko istarskih kaštela. Skup su organizirali Upravni odjel za kulturu i zavičajnost Istarske županije, Arheološki muzej Istre, Istarsko povijesno društvo, Odsjek za povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli, Povijesni i pomorski muzej Istre i Pučko otvoreno učilište Buje.

I ovaj dvodnevni skup potvrdio je da je nepunu godinu od svog otvaranja Kuća kaštela u Momjanu, a koja je bila mjesto održavanja skupa, potvrdila svoju ulogu središta virtualnoga umrežavanja svih istarskih kaštela. Podsjetimo, taj je projekt Istarske županije i Grada Buja, realiziran i uz financijsku potporu Europske unije posredstvom programa Italija - Hrvatska u okviru projekta Take it slow.

Kaštel Rota u Momjanu